

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Αντιπρύτανη Φοιτητικής Μέριμνας και Εξωτερικών Σχέσεων

Αγαπητοί Συνάδελφοι,

Όπως γνωρίζετε, το Πανεπιστήμιο Αθηνών έχει σημειώσει τα τελευταία χρόνια αξιόλογη πρόοδο στο θέμα της ισότιμης πρόσβασης στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών με αναπηρία ή με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις. Ειδικότερα, με απόφαση της Συγκλήτου ιδρύθηκε και λειτουργεί απ' το Φεβρουάριο του 2006 η **Μονάδα Προσβασιμότητας για Φοιτητές με Αναπηρία**, η οποία, πλέον, αποτελεί αυτόνομη διοικητική υπηρεσία, εντάσσεται – σύμφωνα με το νέο Οργανόγραμμα του Πανεπιστημίου μας - στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας και υπάγεται απ' ευθείας στον Αντιπρύτανη Φοιτητικής Μέριμνας. Ο ρόλος και η λειτουργία της Μονάδας Προσβασιμότητας προβλέπονται στο άρθρο 100 του τελικού σχεδίου του Εσωτερικού Κανονισμού του Πανεπιστημίου Αθηνών (ο οποίος είναι ανηρτημένος στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου). Συνεπώς, αναφερόμαστε σε μια θεσμοθετημένη διοικητική υπηρεσία και όχι σε ένα πρόγραμμα (project).

Το συντονισμό του έργου της Μονάδας Προσβασιμότητας έχει αναλάβει η Επιτροπή Προσβασιμότητας, στην οποία, υπό την προεδρία του Αντιπρύτανη Φοιτητικής Μέριμνας, συμμετέχουν μέλη ΔΕΠ συναφών με το αντικείμενο της Μονάδας ειδικοτήτων, εκπρόσωποι της Πανεπιστημιακής Λέσχης και της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών, καθώς και φοιτητές με αναπηρία που έχουν ορίσει οι Εθνικές Ομοσπονδίες Ατόμων με Τύφλωση, Κώφωση και Κινητική Αναπηρία.

Το έργο της Μονάδας Προσβασιμότητας είναι πολύ-επίπεδο και ουσιαστικό για τη διευκόλυνση της συμμετοχής των Φοιτητών με Αναπηρία στην ακαδημαϊκή ζωή.

Το Φεβρουάριο του 2011 ενεργοποιήσαμε για πρώτη φορά επίσημα στο Πανεπιστήμιό μας ένα νέο, σημαντικό και ουσιαστικό θεσμό, αυτόν του Συμβούλου Καθηγητή για Φοιτητές με Αναπηρία.

Ο **Σύμβουλος Καθηγητής ΦμεΑ** είναι μέλος ΔΕΠ, στον οποίο οι ΦμεΑ μπορούν να απευθύνονται και να τον συμβουλευονται για ζητήματα που αφορούν στις σπουδές τους. Αποτελεί δε τον συνδετικό κρίκο μεταξύ του ΦμεΑ, των διδασκόντων, της Επιτροπής Προσβασιμότητας και της Μονάδας Προσβασιμότητας ΦμεΑ. Σε περίπτωση, όμως, δυσκολίας επικοινωνίας με τον Σύμβουλο Καθηγητή, ο ΦμεΑ μπορεί να ενημερώνει τη Μονάδα Προσβασιμότητας για το θέμα που τον απασχολεί.

Αναλύοντας εν συντομία τους λόγους που καθιστούν αναγκαίο το θεσμό του Συμβούλου Καθηγητή ΦμεΑ, θα αναφερθώ καταρχάς στις οικείες νομοθετικές διατάξεις και ειδικότερα στο άρθρο 12 του Ν. 3549/ 20 Μαΐου 2007 (ΦΕΚ 69 Α'), το οποίο τιτλοφορείται «Υπηρεσίες υποστήριξης – Σύμβουλοι σπουδών» και σύμφωνα μ' αυτό:

«Σε κάθε Τμήμα προβλέπεται από τον Εσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας του οικείου Α.Ε.Ι. η σύσταση και λειτουργία υπηρεσίας υποστήριξης φοιτητών και σπουδαστών με σκοπό την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς αυτούς για την ομαλή μετάβαση από τη δευτεροβάθμια στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, την υποστήριξη φοιτητών και σπουδαστών με αναπηρία ή φοιτητών και σπουδαστών που αντιμετωπίζουν δυσκολίες και την επιτυχή περάτωση των σπουδών τους.»

Ανάλογη, ρητή πρόβλεψη έχει συμπεριληφθεί και στον Εσωτερικό Κανονισμό του Πανεπιστημίου Αθηνών και ειδικότερα στην παράγραφο 5 του άρθρου 90, όπου προβλέπεται ότι :

«Σε κάθε Σχολή ή Τμήμα ορίζονται επίσης Σύμβουλοι Σπουδών για φοιτητές με αναπηρίες, ως προς τους οποίους εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος άρθρου. Στο έργο τους αυτό τους παρέχεται υποστήριξη από τη Μονάδα Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία.»

Για την παροχή επιπλέον υποστήριξης στον ΦμεΑ σε επίπεδο Τμήματος/Σχολής, έχει ορισθεί σε κάθε Γραμματεία αρμόδιος υπάλληλος, καθώς και αναπληρωτής αυτού, οι οποίοι έχουν καταρτισθεί αναλόγως, προκειμένου να προσφέρουν αποτελεσματικά τις υπηρεσίες τους. Η κατάρτισή τους έγινε από στελέχη της Μονάδας Προσβασιμότητας. Σχετική αναφορά γίνεται στη διάταξη του άρθρου 88 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, σύμφωνα με την οποία:

«Η εξυπηρέτηση φοιτητών με αναπηρία γίνεται, σε συνεργασία με τη Μονάδα Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία, από έναν υπάλληλο της Γραμματείας που ορίζεται προς τούτο μαζί με έναν αναπληρωτή του.»

Τα στοιχεία επικοινωνίας με τους Συμβούλους Καθηγητές ΦμεΑ καθώς και τους αρμοδίους υπαλλήλους των Γραμματειών είναι δημοσιευμένα στην ιστοθεση <http://access.uoa.gr>.

Η έως τώρα έλλειψη πρόβλεψης του Συμβούλου Καθηγητή ΦμεΑ, αλλά και η ελλιπής ενημέρωση κάποιων συναδέλφων καθηγητών σχετικά με την ύπαρξη της Μονάδας Προσβασιμότητας, είχαν ως αποτέλεσμα την αδυναμία τους στην αντιμετώπιση δυσκολιών π.χ. εξέτασης ενός ΦμεΑ. Στο εξής σε ανάλογες περιπτώσεις θα μπορούν να αποτείνονται στο συνάδελφό τους Σύμβουλο Καθηγητή, ο οποίος γνωρίζοντας και τις ιδιαιτερότητες φοίτησης στο οικείο Τμήμα/Σχολή θα μπορεί να τους καθοδηγήσει καταλλήλως.

Πέραν, όμως, των συναδέλφων καθηγητών, υπήρχαν και πολλοί φοιτητές με αναπηρία, οι οποίοι αγνοούσαν την ύπαρξη της Μονάδας Προσβασιμότητας. Οι εν λόγω φοιτητές θα έπρεπε έως τώρα να αναφέρουν την αναπηρία τους σε κάθε καθηγητή τους ξεχωριστά, ζητώντας να τύχουν των σχετικών διευκολύνσεων π.χ. για την προσέλευσή τους στην αίθουσα διδασκαλίας. Δεδομένου ότι πολλές αναπηρίες δεν είναι ορατές, ενώ άλλες, γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης από τους ίδιους τους φοιτητές, προκειμένου να τύχουν όχι απλώς των προβλεπομένων διευκολύνσεων, αλλά και ιδιαιτέρως επιεικούς αντιμετώπισης, ο θεσμός του Συμβούλου Καθηγητή

θα συμβάλλει εφεξής ουσιωδώς, ώστε να διευκολύνονται καταλλήλως και αρκούντως όσοι πράγματι έχουν ανάγκη.

Το Πρυτανικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 15 Φεβρουαρίου 2011 τις **Κατευθυντήριες Οδηγίες Σχετικά με τους Ενδεδειγμένους Τρόπους Εξέτασης των ΦμεΑ**, οι οποίες παρουσιάζονται στο έντυπο αυτό. Σημαντικό ρόλο για την υλοποίηση των Κατευθυντηρίων Οδηγιών διαδραματίζει ο Σύμβουλος Καθηγητής ΦμεΑ. Οι κατευθυντήριες αυτές οδηγίες απευθύνονται προς τα μέλη του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού, με σκοπό την ένταξη και ισότιμη φοίτηση των ΦμεΑ στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Θα πρέπει να τονισθεί ότι: Οι κατευθυντήριες οδηγίες αφορούν ειδικές ρυθμίσεις, διευθετήσεις ή προσαρμογές, ανάλογα με το είδος της αναπηρίας και τους «περιορισμούς» που αυτή συνεπάγεται, για την απρόσκοπτη συμμετοχή των ΦμεΑ στις εξετάσεις, και δεν έχουν σκοπό να επέμβουν στην εκπαιδευτική διαδικασία ή να επηρεάσουν την ακαδημαϊκή ελευθερία του διδάσκοντα.

Ολοκληρώνοντας θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τα μέλη της Επιτροπής Προσβασιμότητας τα οποία επεξεργάστηκαν την πρόταση για κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με τους ενδεδειγμένους τρόπους εξέτασης των ΦμεΑ.

Τέλος, θα ήθελα να σας διαβεβαιώσω πως οι Πρυτανικές Αρχές, η Επιτροπή και η Μονάδα Προσβασιμότητας ΦμεΑ, και εγώ προσωπικά θα είμαστε παρόντες και έτοιμοι για μια συλλογική προσπάθεια στήριξης των Φοιτητών με Αναπηρία, από την εγγραφή τους μέχρι τη λήψη του πτυχίου τους.

Καθηγητής Θεόδωρος Δ. Λιακάκος

Αντιπρόεδρος Φοιτητικής Μέριμνας και Εξωτερικών Σχέσεων